

Reformski program VTSV-a za period 2021.-2023

Prijedlozi za dopunu: **Zajedničko koordinaciono tijelo udruženja sudija i tužilaca u BiH**

Oblast:

OBLAST	MJERA	PRIJEDLOG ZA IZMJENU/DOPUNU MJERE	AUTOR PRIJEDLOGA ZA IZMJENU/DOPUNU (ime i prezime, pozicija, institucija/organizacija)	DATUM DAVANJA PRIJEDLOGA
Uvod	Izmjene i dopune zakona – upućivanje inicijativa	Iako je naglašeno u uvodu, ipak razmotriti mogućnost da se dopuni pristup u Reformskom programu VSTV-a te dodaju mjere čiji bi cilj bio upućivanje određenog broja inicijativa za izmjene i dopune određenih zakona. Tako na primjer, iako su predložene mjere vezane za bolje funkcionisanje i upravljanjem sudskim postupkom adekvatne, ne treba zanemariti adekvatnost posljedice jednostavne izmjene Zakona o sudovima u FBiH koja bi promijenila područje mjesne nadležnosti kantonalnih sudova i rasteretili Kantonalne sudove u Sarajevu, Tuzli i Mostaru. <u>Strukovna udruženja stoje VSTV-u na raspolaganju u kontekstu identifikacije zakona čija bi izmjena/dopuna dovela do unaprjeđenja u pojedinim oblastima funkcionisanja pravosuđa, kao i formulaciji eventualnih inicijativa prema izvršnoj i zakonodavnoj vlasti.</u>	Zajedničko koordinaciono tijelo udruženja sudija i tužilaca u BiH	05.04.2021.
Uvod	Prioriziranje	U uvodu, podnaslov Reformske mjere po oblastima konkretizirati prioritete mjere i odrediti rokove u kojima se one moraju provesti. Razlog: obuhvatnost predviđenih mjera i relativno kratak rok za njihovo provođenje – neophodno je odrediti <u>prioritete na kojima se mora raditi</u> i utvrditi rokove u kojima će se oni provesti	Zajedničko koordinaciono tijelo udruženja sudija i tužilaca u BiH	05.04.2021.

I. Kvalitet pravosuđa	Osiguranje budžeta	Pod oblast I unijeti pod brojem 1. Mjeru „Unapređenje finansijske nezavisnosti pravosuđa“. Potrebno je razmotriti pravosudni budžet, utvrditi potrebu za nezavisnim pravosudnim budžetom i principe njegovog povećanja. Ovo je aspekt koji neposredno utječe na pravosudnu nezavisnost, a nije normativno uređen.	Zajedničko koordinaciono tijelo udruženja sudija i tužilaca u BiH	05.04.2021.
I.1/II.	Nova mjera – sigurnosne provjere	<p>S ciljem vraćanja povjerenja javnosti u proces imenovanja i napredovanja nosilaca pravosudnih funkcija, razmotriti mogućnost uvođenja sigurnosnih provjera za sudije i tužioce (pored provjere imovinskih kartona) prilikom imenovanja i napredovanja, te poduzeti relevantne korake u tom pravcu (inicijativa za izmjenu/dopunu relevantnog Zakona).</p> <p>Dodatno, razmotriti adekvatnost uvođenja pismenog testa inteligencije i psihološkog testiranja, koji bi se radilo pored pismenog dijela testiranja.</p> <p>Po pozitivnom okončanju pismenog testiranja, testa inteligencije i psihološkog testiranja, te potrebnih provjera (sigurnosne provjere i provjere imovinskih kartona), kandidat bi pristupio sljedećem koraku u postupku imenovanja, tj. strukturiranom intervjuu.</p>	Zajedničko koordinaciono tijelo udruženja sudija i tužilaca u BiH	05.04.2021.
I. Kvalitet pravosuđa	Osiguranje finansijske nezavisnosti sudija/tužilaca	U istoj oblasti I. pod brojem 1. unijeti mjeru: „Utvrđivanje primanja/plata nosioca pravosudnih funkcija“. Potrebno je razmotriti sistem plaća ili uvođenje platnih razreda kako bi se otklonile očigledne nejednakosti u primanjima nosioca pravosudnih funkcija npr. tužilaca kantonalnog nivoa u odnosu na sudije istog nivoa. Ova mjera je u funkciji osiguranja integriteta i nezavisnosti pravosuđa.	Zajedničko koordinaciono tijelo udruženja sudija i tužilaca u BiH	05.04.2021.

I. Kvalitet pravosuđa	Obrazovanje	Pod tačkom 3 „Unapređenje edukacija u pravosuđu“ je neophodno unijeti projektni zadatak koji se odnosi na reformu sistema pravosudnih ispita, jer edukacija za funkciju u pravosuđu započinje sa pripravničkim i pravosudnim ispitom. Sadašnji model je zastario i neadekvatan je potrebama pravosuđa.	Zajedničko koordinaciono tijelo udruženja sudija i tužilaca u BiH	05.04.2021.
I.	Nova mjera – uslovna imenovanja/ anticipiranje potrebe za popunjavanjem pozicija	Zbog dugotrajnosti postupka imenovanja, razmotriti mogućnost efikasnije organizacije procesa imenovanja kako bi se upražnjene pozicije odmah popunjavale. To bi se npr. moglo postići kroz provođenje procedura imenovanja prije konkretnog postojanja otvorenih pozicija/konkursa (npr. dva puta godišnje) i uspostavu liste uspješnih kandidata koji se uslovno imenuju na tužilačke i sudačke funkcije, te bi trenutak njihovog stupanja na funkciju zavisio od postojanja potrebe za popunjavanjem upražnjenog mjesta u određenoj pravosudnoj instituciji.	Zajedničko koordinaciono tijelo udruženja sudija i tužilaca u BiH	05.04.2021.
I.1 /I.3/ III.2	Nova mjera – Imenovanje na rukovodeće funkcije usloviti obaveznim obukama	Imenovanja na rukovodeće funkcije (predsjednik suda, glavni tužilac, zamjenik glavnog tužioca), pored određenog broja godina radnog iskustva na tužilačkoj/sudačkoj funkciji i drugih eventualnih kriterija, treba usloviti obaveznim i uspješnim pohađanjem obuka iz oblasti upravljanja institucijom (koje je potrebno uvesti u okviru CEST-ova). Isti pristup bi se mogao razmotriti i za postavljanje predsjednika odjeljenja i šefova odjela.	Zajedničko koordinaciono tijelo udruženja sudija i tužilaca u BiH	05.04.2021.
I.2	Nova mjera - Normiranje	Pitanje normiranja rada je jedno od ključnih pitanja u kontekstu funkcionisanja pravosuđa. Između ostalog, potrebno je osmisliti način normiranja rada tužilaca koji će pospješiti rad na složenim predmetima i onima predmetima koji su važni za zajednicu. <u>Strukovna udruženja stoje VSTV-u na raspolaganju u kontekstu identifikacije deficita u oblasti normiranja i predlaganju unaprjeđenja.</u>	Zajedničko koordinaciono tijelo udruženja sudija i tužilaca u BiH	05.04.2021.

II. Integritet pravosuđa	Nova mjera - Sastav i izbor članova VSTV-a	Pod oblasti II unijeti pod novim brojem 1 mjeru: „Sastav i izbor članova VSTV-a“ Neophodno je reformisati sistem izbora članova VSTV-a i uslova za izbor jer od njega zavisi integritet cijelog pravosuđa.	Zajedničko koordinaciono tijelo udruženja sudija i tužilaca u BiH	05.04.2021.
II.3	II.3.4.	Dopuniti mjeru u smislu da je potrebno dopuniti <i>VSTV Smjernice za određivanje disciplinskih mjera</i> i dodati odredbu koja će obavezati članove disciplinskih komisija da detaljno obrazlože svako odstupanje od primjene kriterija propisanih u Smjernicama. Na ovaj način će se ojačati suštinska primjena Smjernica i u njima sadržanim kriterija, a ne primjena kroz nominalno i formalno navođenje Smjernica (kao što je sada slučaj u velikoj većini disciplinskih odluka), a konačnici objektivnost, dosljednost i pravičnost u određivanju disciplinskih mjera.	Zajedničko koordinaciono tijelo udruženja sudija i tužilaca u BiH	05.04.2021.
II.3	II.3.5.	Dopuniti mjere u pravcu da tužioci i sudije - koji žele da se kandidiraju i postanu članovi disciplinskih komisija - moraju prethodno obavezno da pohađaju obuke iz oblasti disciplinskog postupka i prakse (koje je potrebno uvesti u okviru CEST-ova), kao preduslov za imenovanje u disciplinske komisije. Zbog važnosti disciplinskog postupka i uloge koja je dodijeljena članovima Vijeća u okviru istog, potrebno je razmotriti pitanje da li jedan od uslova za imenovanje kao člana VSTV-a treba da bude uspješno završena obuka iz oblasti disciplinskog postupka i prakse.	Zajedničko koordinaciono tijelo udruženja sudija i tužilaca u BiH	05.04.2021.
II.3	Nova mjera – preventivna uloga UDT-a i disciplinskih organa	Pored aktivnosti predviđenih u II.3.6., razmotriti mogućnost jačanja kadrovskih kapaciteta UDT-a kako bi se omogućio odlazak disciplinskih tužilaca i članova disciplinskih komisija na teren (u pravosudne institucije) s ciljem održavanja preventivnih tematskih edukacija sa nosiocima pravosudnih funkcija. Preventivna uloga disciplinskih organa treba doći jače do izražaja.	Zajedničko koordinaciono tijelo udruženja sudija i tužilaca u BiH	05.04.2021.

III.1	III.1.2	Dopuniti mjeru i eksplicitno se izjasniti o mogućnostima uvođenja <i>online</i> suđenja.	Zajedničko koordinaciono tijelo udruženja sudija i tužilaca u BiH	05.04.2021.
III. Efikasnost pravosuđa	Specijalizacija sudova	Nakon tačke III.1.4. unjeti novu tačku: razmotriti specijalizaciju sudova i mogućnost uspostavljanja Vrhovnog suda Bosne i Hercegovine.	Zajedničko koordinaciono tijelo udruženja sudija i tužilaca u BiH	05.04.2021.
IV.	IV.1.5.	Izmjeniti mjeru u smislu da su tužilaštva u saradnji sa policijskim agencijama <u>prevashodno</u> zadužena za određivanja prioritetnih oblasti u borbi protiv korupcije i organizovanog kriminala te izradu akcionih planova. Ovdje VSTV treba da ima samo savjetodavnu ulogu, a nikako da obavezujuće određuje tužilaštvima specifične oblasti i akcione planove.	Zajedničko koordinaciono tijelo udruženja sudija i tužilaca u BiH	05.04.2021.
IV.	Nova mjera – proaktive istrage	Tužilaštva treba u određenom dijelu da proaktivno utječu koju vrsta predmeta će im dostavljati agencije za provođenje zakona. Zajedničko planiranje i provođenje proaktivnih istraga agencija i tužilaštava treba da postane jedan od glavnih mehanizama za unaprjeđenje krivično-pravnog odgovora na devijantne fenomene koji su prisutni u bosanskohercegovačkom društvu.	Zajedničko koordinaciono tijelo udruženja sudija i tužilaca u BiH	05.04.2021.
IV. Organizovani kriminal i korupcija	Uvod	Izbor mjera u dijelu Prijedloga reformskog programa koji se odnosi na borbu protiv korupcije i organiziranog kriminala djelimično obuhvatio goruće probleme na koje ukazuju domaća struka, kao i međunarodni eksperti. Stoga bi isti trebalo upotpuniti mjerama koje bi doprinijele efikasnijoj i kvalitetnijoj borbi protiv korupcije i organiziranog kriminala, što je moguće uobličiti (inkorporirati) kao nadogradnju postojećih, ili predvidjeti u sklopu novih mjera u ovom vrlo važnom segmentu pravosudnih reformi.	Zajedničko koordinaciono tijelo udruženja sudija i tužilaca u BiH	05.04.2021.

IV. Organizovani kriminal i korupcija	Unapređenje istrage i sudskih postupaka	<p>Nedovoljna koordinacija i saradnja između agencija za provođenje zakona, tužilaštava i sudova, na svim nivoima</p> <p>Izostanak proaktivnog pristupa u istragama od strane agencija za provođenje zakona, u kontekstu odnosa ovih agencija i tužilaštava; njihova rascjepkanost i nedostatak međusobne saradnje</p> <p>Nedostatak sistemskog pristupa pri upravljanju politikama suzbijanja kriminaliteta i vođenju istraga</p> <p>Preduga, složena i neefikasna suđenja, te u okviru toga posebno uloga i odgovornost branilaca – advokata koja je posebno značajna za rješavanje ovog problema</p> <p>Nedovoljna razvijenost finansijskih i forenzičkih metoda istrage i alata za istrage pranja novca</p> <p>Neadkevatno korištenje instituta povezanih sa povratom i oduzimanjem nezakonito stečene imovine</p> <p>Zaštita prijavitelja korupcije</p> <p>Nezanemarljiv udio „neuspjelih“ predmeta i s tim u vezi potreba za nekom vrstom njihove revizije i izrade akcionih planova za saniranje situacije na nivou tužilaštava.</p> <p>Predstavljanje napretka u ostvarivanju rezultata proaktivnih istraga, potvrđenih optužnica, krivičnog gonjenja i pravosnažnih osuđujućih presuda u predmetima organiziranog kriminala i korupcije, uključujući i one na visokom nivou</p>	Zajedničko koordinaciono tijelo udruženja sudija i tužilaca u BiH	05.04.2021.
IV. Organizovani kriminal i korupcija	Ujednačavanje prakse	<p>Uspostavljanje efektivnih mehanizama radi unaprjeđenja i ujednačenja prakse unutar sudova, kao i mehanizama pravovremenog osporavanja izdatih naredbi u fazi istrage, kako bi se izbjeglo to da prvenstveno tužioci u naknadnim fazama postupka snose posljedice manjkavih naredbi, čak i onda kada nisu učinili nikakav propust (naredbe koje izdaje sud)</p>	Zajedničko koordinaciono tijelo udruženja sudija i tužilaca u BiH	05.04.2021.
IV. Organizovani kriminal i	Kvalitet sudskih i tužilačkih odluka	<p>Viši nivo kvaliteta tužilačkih i sudskih odluka u predmetima korupcije i organizovanog kriminala, naročito kad je u pitanju davanje jasnog, argumentovanog i cjelovitog obrazloženja u</p>	Zajedničko koordinaciono tijelo udruženja sudija i	05.04.2021.

korupcija		tim odlukama	tužilaca u BiH	
IV. Organizovani kriminal i korupcija	Normativni okvir	Bolji normativni okvir ili makar ujednačena sudska praksa kod primjene važnih krivičnoprocesnih instsituta, kao što su zakonitost dokaza i privremeno oduzimanje predmeta.	Zajedničko koordinaciono tijelo udruženja sudija i tužilaca u BiH	05.04.2021.
IV. Organizovani kriminal i korupcija		Prioritizaciju predmeta korupcije i organizovanog kriminala, što bi utjecalo na skraćivanje vremena do okončanja postupaka u tim predmetima; zatim i za poboljšavanje vještina upravljanja istragama, odnosno sudskim postupcima, kao i za ubrzavanje postupaka imenovanja na pravosudnu funkciju, sa davanjem prednosti onim kandidatima koji imaju potrebno stručno iskustvo (npr. tužilački i sudski stručni saradnici i savjetnici).	Zajedničko koordinaciono tijelo udruženja sudija i tužilaca u BiH	05.04.2021.
IV. Organizovani kriminal i korupcija	Poboljšanje kapaciteta	Omogućavanje neophodnih uslova za rad na predmetima korupcije i organizovanog kriminala visokog nivoa, tu uključujući prostorne, tehničke i materijalne uslove, kao i potrebne ljudske resurse (prvenstveno obučene saradnike). U sklopu mjera posebno mjesto treba imati i specijalizacija i stručno usavršavanje za rad na predmetima korupcije i organizovanog kriminala, što bi se paralelno omogućilo na odgovarajući način, kako za tužioce, tako i za sudije.	Zajedničko koordinaciono tijelo udruženja sudija i tužilaca u BiH	05.04.2021.
V.	V.2.2.	Dopuniti mjeru i omogućiti strukovnim udruženjima da po utvrđenoj proceduri delegiraju teme/ pitanja na dnevni red sjednice Vijeća i dnevni red stalnih komisija Vijeća	Zajedničko koordinaciono tijelo udruženja sudija i tužilaca u BiH	05.04.2021.